

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДИЧНЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма – Право

Спеціальність – D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медичне право
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., професорка кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	ruslana.heints@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Під час вивчення навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі здобувачами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i> https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм національного законодавства, що регулюють відносини у сфері надання медичних послуг та здійснення медичної діяльності, практика реалізації цивільно-правових норм у сфері медичного права, теорії та погляди, розроблені дослідниками медичного права. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Теоретичні основи медичного права. 2. Правове регулювання окремих видів діяльності у сфері охорони здоров'я. Медичне право є навчальною дисципліною, яка викладається здобувачами юридичних та медичних закладів вищої освіти. Предметом медичного права, як галузі права, є система правовідносин з медичного обслуговування для забезпечення прав людини у галузі охорони здоров'я. Виокремлюють такі правовідносини у сфері медичного обслуговування: правовідносини з надання медичної допомоги та медичних послуг, що охоплюють правовідносини з організації надання та правовідносини з надання медичних послуг та медичної допомоги та інформаційні правовідносини і правовідносини у сфері діяльності, тісно пов'язаної з медичним обслуговуванням. Медичне право є комплексною галуззю права, оскільки охоплює регулювання як приватних так і публічних правовідносин, що входять до предмету її регулювання. Предмет медичного права складається об'єктивно, незалежно від волі і свідомості окремо взятої людини або групи людей. Така об'єктивність пов'язана з потребами всього суспільства, яке зацікавлене в якісному і адекватному регулюванні взаємовідносин, що складаються у сфері медичної діяльності. Здійснення медичної діяльності включає організацію надання медичної допомоги, її безпосереднє надання в рамках діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів, а також контроль якості медичних послуг, що надаються. Інформаційні правовідносини стосуються 2-х блоків інформації: про пацієнта, що становить лікарську таємницю й охоплює персональні дані пацієнта, та медичної інформації для пацієнта.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни є формування і розвиток у магістрантів їх професійної компетенції у галузі медичного права, спрямованої на отримання необхідного обсягу теоретичних знань щодо правового регулювання медичних правовідносин, здійснення медичної діяльності, набуття практичних навиків спеціалізованого правового	

захисту й правозастосування, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я.

Основними цілями вивчення дисципліни є вивчення національного законодавчого забезпечення сфери охорони здоров'я, у тому числі надання медичної допомоги; визначення правового статусу суб'єктів медичних правовідносин; з'ясування форм, способів і засобів захисту прав суб'єктів медичних правовідносин; окреслення правових умов і підстав здійснення окремих видів діяльності в сфері охорони здоров'я; визначення видів юридичної відповідальності в сфері охорони здоров'я; набуття практичних навиків щодо застосування норм чинного законодавства у цій сфері на практиці; ознайомлення правників із міжнародно-правовими стандартами в галузі прав людини та охорони здоров'я.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних, що містять норми, які регулюють медичні правовідносини;

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо юридичної кваліфікації життєвих ситуацій, що охоплюються предметом медичного права.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками медичних професій різного рівня (з експертами у галузі медицини та інших галузей знань та видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем у сфері медичного права, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування норм медичного права в Україні.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм медичного права.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері медичного права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмні результати навчання:

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з тематики медичного права, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих інститутів медичного права.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування норм медичного права.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері охорони здоров'я.

5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12		
семінарські заняття / практичні		18		
лабораторні		0		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
1	D8 Право	1	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медичного права				
Тема 1. Загальні положення медичного права. Медичні правовідносини.		2	2	4
Тема 2. Медична допомога та медичне обслуговування.		2	1	4
Тема 3. Договір про надання медичних послуг.		–	1	4
Тема 4. Інформована згода на медичне втручання. Лікарська таємниця.		–	2	6
Тема 5. Дефекти надання медичної допомоги. Ятрогенна патологія.		2	2	4
Тема 6. Захист прав учасників медичних правовідносин. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.		2	2	6
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів діяльності у сфері охорони здоров'я				
Тема 7. Правове регулювання фармацевтичної діяльності та проведення медико-біологічних експериментів в Україні.		2	2	6
Тема 8. Правове регулювання медичних експертиз.		2	–	6
Тема 9. Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині та донорства корові в Україні.		–	1	7
Тема 10. Правове регулювання допоміжних репродуктивних технологій в Україні		–	1	3
Тема 11. Медичне страхування.		–	2	6
Тема 12. Правове регулювання надання психіатричної допомоги.		–	2	4
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності			

	здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf .
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання однієї письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачем, що проводить семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні кафедри цивільного права (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). Модульна контрольна робота проводиться із використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ , що передбачає розв'язання 50 тестових завдань закритого типу, кожне із яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, що розміщені на сайті кафедри цивільного права https://kcp.cnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ). Якщо здобувач виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік) на останньому семінарському занятті. Якщо ж здобувач за результатами семестрового контролю набрав менше 50 балів, то залік проводиться після ліквідації академічної заборгованості (відпрацювання пропущених семінарських занять та виконання інших видів робіт, передбачених силабусом) у тестовій формі з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт	

визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kcp.cnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Булеца С. Б. Цивільно-правові відносини у галузі медичної діяльності: проблеми теорії та практики: монографія. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2015. 600 с.
2. Герц А. Договірні зобов'язання у сфері надання медичних послуг. дисертація на здоб. наук. ступеня д.ю.н. ... 12.00.03. Львів, 2016 421 с. http://idpnan.org.ua/files/gerts-a-a.-dogovirni-zobov_yazannya-u-sferi-nadannya-medichnih-poslug-_d_.pdf
3. Грін О. Основи медичного права. Альбом схем. Навчальний посібник. К.: в-во «Право», 2020. 377 с.
4. Майданик Р.А. Медичне право в системі права України. Навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2013. 32 с.
5. Медичне право: підручник / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/44786/1/%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA_05_08.pdf
6. Медичне законодавство: правова регламентація лікарської діяльності. Підручник. Кн. 2 / за ред. В.М. Москаленка, Б.В Михайличенка. К.: ВСВ Медицина, 2017. 496 с.
7. Стеценко С.Г., Галай В.О. Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): Монографія. К.: Атіка, 2010. 168 с.
8. Судова медицина. Підручник. Кн. 1 / за ред. Б.В Михайличенка. 5-те вид. К.: ВСВ

Медицина, 2018. 448 с.

9. Савченко В.О. Правова відповідальність за медичну помилку. URL: <http://med.univer.kharkov.ua/science/vestnik/18/12.pdf>

10. Пташник І. Р. Цивільно-правове регулювання трансплантації в Україні. дисертація на здоб. наук. ступеня к.ю.н. ... 12.00.03. К., 2016. 211 с. https://drive.google.com/file/d/0B6e_r_dbLQfjc3B3MIJ1UTJtVjQ/view

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Гейнц Р. М. Медичне право: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. 54 с. URL: <https://kcp.cnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

2. Гейнц Р. М. Медичне право: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. 60 с. URL: <https://kcp.cnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

**Викладач: Руслана ГЕЙНЦ,
професорка кафедри цивільного права**